

رسنيزې اعلاميې

د مدني ټولنو ايتلاف د طالبانو عادي کول رد کړل او د افغانستان په تړاو يې د اروپا د اصولي تگلارې غوښتنه وکړه

(ويانا، اتریش – ۲۰۲۶.۰۸.۱۱) – د طالبانو لخوا د افغانستان د تاوتریخوالي ډک نيولو په پنځمه کليزه کې، په اتریش کې د مدني ټولنې بنسټونو، د افغان دیاسپورا په ګډون، د افغانستان له سفيرې مېرمن منيږه باختري او د اتریش له لورپورې ډيپلومات ډاکټر ولفګانګ پټريچ سره په ګډه، د اتریش له حکومت او اروپايي ټولنې و غوښتل چې د افغانستان په وړاندې يوه اصولي، همغږي او اوږدمهاله تگلاره خپله کړي.

وياناو خبردارۍ ورکړ چې د تش په نوم «تخنيکي» همکاريو پراخول د طالبانو ډلې ته د سياسي مشروعيت او ريښتيني په رسميت پېژندلو خطر له ځانه سره لري. هغوی ټينګار وکړ چې اتریش او اروپايي ټولنه بايد پر دغه رژيم سياسي فشار زيات کړي او د خلکو، په ځانګړې توګه د ښځو او نجونو د حقونو د سيستماتيکو نقضونو د زياتوالي پر وړاندې د افغانستان د خلکو تر څنګ ودرېږي، نه دا چې د دوی خپلو ته په سياسي او ډيپلوماتيکو امتيازاتو سره انعام ورکړي.

امنيتي ګواښونه او سيمه ييزه بې ثباتي

ايتلاف د افغانستان د امنيتي وضعيت د خرابېدو، د طالبانو تر واکمنۍ لاندې د ترهګرو او سخت دريځو شبکو د دوامداره شتون او د سرحدي کرکېچونو د زياتوالي په اړه خپله ژوره اندېښنه څرګنده کړه. له افغانستان څخه د تاوتریخوالي او بنسټپالنې د ايډيالوژۍ صادرو د سيمه ييز ثبات، او په پای کې د اروپا د امنيت او د اروپايي ټولنې د ګټو کمزوري کولو لپاره جدي ګواښونه رامنځته کوي. نو ځکه، ايتلاف د سياسي فشار د زياتوالي، د طالب چارواکو پر وړاندې د هدفې بنديزونو د لګولو او د نړيوالو ځواب ويلو د ميکانيزمونو د ملاتړ د زياتوالي غوښتنه وکړه، په شمول د هغو مواردو چې ترهګرو ډلو ته د پټنځايونو برابرولو پورې اړه لري.

ګډون له عادي کولو پرته

ايتلاف د اروپايي ټولنې د بشري مرستو ستاينه وکړه او ټينګار يې وکړ چې دغه بشري ښکېلتيا بايد د طالبانو د واکمنۍ په سياسي عادي کولو، مشروعيت ورکولو يا په رسميت پېژندلو بدله نه شي. اروپايي ټولنه او اتریش بايد له خپلو ډيپلوماتيکو او نورو وړتياوو څخه د يو ټول شموله او د نړيوالو تر ملاتړ لاندې سياسي بهير لپاره کار واخلې چې په کې ښځې، مدني ټولنه، ډيموکراتيک او اپوزيسيون ځواکونه، بېلابېل افشار، دیاسپورا او د افغانستان ځوان نسل په معنی داره توګه برخه ولري. دا غوښتنه په بشپړه توګه د افغانستان د خلکو او نړيوالې ټولنې له هيلو سره، لکه څنګه چې د ملګرو ملتونو د امنيت شورا په پرېکړه ليکونو کې منعکس شوې، سمون لري. هر ډول سياسي او ډيپلوماتيک تعامل بايد د بشري حقونو په درناوي کې د تصديق وړ او بنسټيزو پرمختګونو او د افغانستان د ګڼو بحرانونو لپاره د يوې دوامدارې او سوله ييزې حل لارې موندلو په موخه، په سياسي بهير کې د طالبانو د صادقانه ګډون پورې تړلی وي.

نهادهينه شوی جنسيتي آپارټايد

ايتلاف ټينګار وکړ چې د ښځو او نجونو سيستماتيک څنډې ته کول په يوه جنسيتي اپارټايد بدل شوی دی. د زده کړې او کار په برخو کې د نجونو او ښځو پر حقونو دوامداره بنديزونه، او د هغوی د حقونو نورې جدي سرغړونې چې ټولنيزو او روغتيايي خدمتونو ته د هغوی لاسرسی محدودوي، نه يوازې د هغوی د بنسټيزو حقونو تر پښو لاندې کول دي، بلکې افغانستان په ټوله ټولنه کې له يوه روزل شوي نسل او مسلکي ښځو څخه بې برخې کوي. په دې لړ کې، د بېلګې په توګه روغتيايي سيستم په ځانګړې توګه له بحران سره مخ دی، ځکه چې د ښځينه روغتيايي کارکوونکو نوی نسل نه شي کولای په سمه توګه زده کړې وکړي. وروستيو قانوني او قضايي بدلونونو د ښځو قانوني ملاتړ او خپلواکي نوره هم کمزوري کړې ده، له هغې ډلې د جبري او ماشومانو د ودونو په وړاندې د هغوی د درېدو وړتيا. دا تگلارې د ښځو پر فزيکي او رواني روغتيا ژورې اغېزې لري او د ميندو د مړينې او روغتيايي خطرونو کچه يې لوړه کړې ده. په ورته وخت کې، وروستی موندنې ښيي چې ۸۲٪ سلنه ښځې له کمزوري يا خرابېدونکي رواني وضعيت څخه کرېږي. ايتلاف همدارنګه ټينګار وکړ چې د طالبانو دا تگلاره کوم لنډمهاله انتخاب نه دی، بلکې د جنسيتي اپارټايد سيستماتيک بنسټيز کول دي چې خورا زيان رسوونکي او نه جبرانېدونکي بين النسلې پايلې لري.

د افغانستان خلکو غږ او د مهاجرين خونديتوب

ايتلاف دا انګېرنه رد کړه چې ګواکي طالبان يا د هغې د خلکو يوازینی استازی کېدای شي، او له اتریش او اروپايي ټولنې يې و غوښتل چې د افغانستان له مدني ټولنې، د ښځو له بنسټونو، د بشري حقونو له مدافعينو، ډيموکراتيکو

سیاسي ځواکونو او هغو مقاومتی ډلو سره چې د یوه ټول شموله راتلونکي لپاره هلې ځلې کوي، خپله مستقیمه همکاري پیاوړې کړي.

ایټلاف همدارنګه د هغو مخ پر زیاتېدونکو محدودونکو کډوالی تګلارو په اړه خپله ژوره اندېښنه څرګنده کړه چې په اتریش او ټوله اروپا کې پر افغانانو اغېزه کوي. تر څنګ یې روښانه کړه چې هر ډول بېرته ستونزې باید د نړیوالو قوانینو او د نه ستولو (non-refoulement) له اصل سره سمون ولري. ایټلاف د خوندي او بشري مهاجرت د لارو د پراخولو، د اتریش د بشردوستانه بیامېشتېدنې پروګرام د بیا پیلولو او د کورنیو د یوځای کېدو د ځنډولو د پای ته رسولو غوښتنه وکړه، په ځانګړې توګه په هغو مواردو کې چې ښځې او د افغان کډوالو کورنۍ په غیر متناسب ډول اغېزمنې شوې دي. اروپایي حکومتونه باید د طالبانو هغه غوښتنه هم رد کړي چې کونسلې چارې د دوی استازو ته وسپارل شي، ځکه دا چاره به طالبانو ته د دوی شخصي معلوماتو ته د لاسرسۍ په ورکولو سره په اروپا کې د افغانانو امنیت کمزوری کړي او په اروپا کې دننه د طالبانو د خپلو د پراختیا خطر به هم له ځانه سره ولري.

د مدني بنسټونو ایټلاف د افغانستان له خلکو سره پر خپل پیوستون بیا ټینګار وکړ او له اتریش او اروپایي ټولنې یې وغوښتل چې یوه داسې تګلاره تعقیب کړي چې پر نړیوالو قوانینو، انساني کرامت، امنیت او د افغانستان د خلکو پر مشروعو هیلو ولاړه وي.

د افغانستان راتلونکي د طالبانو د واکمنۍ د عادي کولو له لارې نه شي تضمین کېدای. دا کار یوه معتبر، ټول شموله او د نړیوالو تر ملاتړ لاندې سیاسي بهیر ته اړتیا لري چې مشري یې پخپله د افغانستان د خلکو په غاړه وي. اتریش د نړیوالو خبرو اترو د دودیز کوربه، د ملګرو ملتونو د امنیت شورا د ټاکل شوي غړي او د اروپایي ټولنې د غړي په توګه، د داسې یوه بهیر د اساتولو لپاره په یوه ځانګړي موقعیت کې قرار لري.

د مدني ټولنو ایټلاف،

برخه وال سازمانونه:

Solidaritätsgruppe Afghanistan
Oxus (Medien Integration Kultur)
Jugendkulturverein Azadegan Afghanistan Österreich
Association Youth Afghanistan Leader in Europe
Asylkoordination
Fremde werden Freunde
SOS Balkanroute
Katib Kultur- und Sportverein
Verein Neuer Start
Ehe Ohne Grenzen
Bündnis Frau Leben Freiheit

ملاتړي سازمانونه:

VIDC - Vienna Institute for International Dialogue and Cooperation
oiiip - Österreichisches Institut für Internationale Politik

د نورو معلوماتو او پوښتنو لپاره، مهرباني وکړئ له ښاغلي منصور ایوبي سره د afghanistan_soli@gmx.at له لارې اړیکه ونیسئ.